

პერსონაჟები რომანისათვის

სამოციანი წლები ინურება. ენ. "ოთიელი"-ს პერიოდზე კელავ გამყინვარება ცვლის. რადიო "თავისუფლების ისტორია" ადრინდებზე გაცემული მატერიალით, ჩახხმის გენერალული სარიალურება და რეპროდუქციული სარიალურება და წარმომადგენი არის ერთ-ერთ უძველეს მომენტის მატერიალი. ის სიმართლეში უფრო უფრო მნიშვნელოვან რამეს ელის "თავისუფლებისა", მისთვის კერძოდ სარიალური მატერიალის ბეჭდევნება". სადაც ამ ტალის მომენტის ბეჭდევნება ხდის სარიალების სისტემის გერაფის განვითარების მინიჭებული უძველეს გამოციანი არის ნიმუში მატერიალი. სადაც უძველეს კელაბატონი უფრო მატერიალის მატერიალი. ის სიმართლეში უფრო უფრო მნიშვნელოვან რამეს ელის "თავისუფლებისა", მისთვის კერძოდ სარიალური მატერიალის ბეჭდევნება ხდის სარიალების მომენტის ბეჭდევნება".

აღნის ამ უუტანელ ზუზუნსა და სოფელში. შელის, ვაიშვილის ხმას ეს და მხოლოდ ასე ახერხებს ურთიერთობას და და თავის დიდი ხნის უნის უნაავ პორმოსისათვის. მოხუცი ქალბატონი ნინო ქაჯაააა...

1000000000000000

ოცარი სიმსუბუქისა და მომხიბაობის მიღმა ჩამალულია უახლესი ნენსტრუქციული მიღწევები, ახალი მშენებლო მასალები და ტექნოლოგიები, ფუნქციურად გამართლებული ფორმები, თვისისპრივად ახალი მიღვიმა თანამედროვე ადამიასათვის მაქსიმალური კომფორტის ქმნაში. მოდერნი მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში როდი გავრცელდა, იტომ, რომ მისი განხორციელება, ალიფატიციური სამშენებლო გამოცალების გარდა, ითხოვდა არაორნალურ აზროვნებას, იუმორს, ნეტაზიასა და დახვეწილ გემოვნებას, არტისტულ და პოეტურ განხყოს. ეს პრიცესი, რომელიც გამოცხავდა მზა ნიმუშების მექანიკურ რემოვებას და ითხოვდა მხოლოდ მოქმედებით იმპროვიზაციას, შელება ითქვას, რომ საუკუნის წინ ქართველოში ნარმატებით განვითარდა. ამის ამსახველი მშენებელი ნიმუშები დღემდე ძალიან ბევრი შემოგვრჩა.

სხდელ ლაპი ასათიანის ქუჩაზე 50), საქართველოში მოღვაწე სობილი მრეწველის, მ. მანთა გვის იციატივითა და დაფუძნებით საჭრო სკოლა აშენდა. შენობის პროექტის ავტორია ცნობილი თბილისეთ არქიტექტორი ლაზარ სარქისიანი. ნაგებობა ფუნქციური და გეგმა-ბითი გამართულობით და, ამას-ნავე, დახვეწილი მხატვრული გა-მსახველობით გამოიჩინა. დიდ მაღალჭერიან სასწავლო ოთა-ბს ასეთივე დიდი მოცულობის ირთო და ნათელი დერეფანი გას-ევს. მეორე სართულზე ასასვლელი ბეჭ მასიური და პარადულია. სკო-აში იმ დროისათვის უახლესი სამ-ნებძლო ტექნიკა - რკინა-ბეტონია მოყენებული. ზამთარში შენობა ნინტრალური გათბობით იყო უზ-სწორებულყოფილი. სითბოსა და ხმაუ-ს დამცავ როლს ასრულებდა აგ-ენტივე ორმაგი სარკმლების სისტე-მი. საგულისმმოა, რომ თავად სკო-ას შენობაში, მარცხენა ფლიგელში ო გათვალისწინებული დარეტო-სა და მისი ოჯახისათვის განკუთ-ილი საცხოვრებელი ფართი. სკო-აში არსებობდა სამლოცველოც. 30 წლიდან დღემდე აქ თბილისის ე საშუალო სკოლა განთავსებუ-რი, რომელიც უკვე დიდი ხანია ცნო-ლია თავისი სახელოვანი და ავტო-მტეტული მოწაფეებით, მაღალპ-იცესიული სამასაწავლებლო კო-ექტივითა და შესანიშნავი ტრადი-ციით.

დაუყოვნებლივ და ნაჩქარევად
ისისნა, სამწუხაოოდ, ყოველგვარი
ნასწარი ფიქსაციისა და ფოტო-
დაღების გარეშე. გვინდა შეგახსე-
ოთ, რომ არქიტექტურულ ძეგლს
სახელმწიფო და კონსტიტუ-
აა, და მის მიმართ ჩადენილი მსგავ-
მოქმედებები ისჯება სისხლის სა-
რთლის კოდექსით, ამიტომ ძეგლ-

ებით არის შესაკვრელი. სასწრა-
უ შეკეთებას საჭიროებს სახურა-
ც. ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს,
ომ აუცილებლად უნდა იქნას მოძი-
ული ძევლი პარაპეტის ამსახველი
სალა, მომავალში მისი თავდაპირ-
ლი სახით აღდგენის მიზნით. აღ-
დგენია აგრეთვე სკოლის დამაარ-
ბლისა და ექვენების თარიღის ამ-
ხველი წარწერა მთავარ ფასადზე.
შემდეგი შენობა არის ყოფილი
ასალური სასწავლებელი, ამჟამად
აიდის სასწავლებელი.

ედაროვით, ზოგადად დაძაკვაყო-
ცილებელი ტექნიკური მდგომარეო-
ით გამოირჩევა. კონსტრუქციული
აზიანებების თავიდან ასაცილებ-
ლად, 1996-7 წწ.-ში, შენობის მარჯვე-
აუ ფლიგელის ფასადზე და ინტერიე-
რის გარევეულ ნაწილში დაინტყო გა-
აგრებების კაპიტალური სამუშაოები,
რომლებიც დღეს უფინანსობის გამო
უა გზაზეა გაჩერებული. საბედნიე-
როდ, წლევანდებულმა მიწისძვრამ
სხოლოდ სახურავისა და დაშენებუ-
ლი მეოთხე სართულის ზოგიერთი
დგილი დააზიანა. სასწავლებელს,
ისევისი დიდი მოცულობიდან და შე-
ანიშნავი გეგმარებიდან გამომდი-
რარე, კარგი საარსებო პოტენცია გა-
ჩნია, რა თქმა უნდა, თუ მიზანმი-
ართულად დაიგეგმება და განხორ-
ცილოთბა მისი სრულყოფილად

და სარესტავრაციო სამუშაოებისა,
ნლევანდელი მიწისძვრის შედეგად
შენობა კვლავ მძიმედ დაზიანდა. განსაკუთრებით სარისკო მდგომა-
რეობაშია მთავარი შესასვლელის
ფასადი და მისი დამაგვირგვინებელი
მასიური პარაპეტი. სახიფათო ბზა-
რებია აგრეთვე შენობის მარჯვენა
მხარეს. დაზიანდა უკანა ფასადებზე
განთავსებული აივნებიც. ნაგებობის
ზოგადი დათვალიერებითაც კი ცხა-
დი ხდება, რომ სკოლის ბინადართა
უსაფრთხოების მიზნით, შენობის
ფუნდამენტური გამაგრება და სრუ-
ლი რესტავრაცია - აუცილებელი და
გადაუდებელია.

კიდევ ვიმეორებთ, რომ ძეგლის
რესტავრაციის დროს დასკვნითი სა-
მუშაო - სარესტავრაციო სამეცნიე-
რო ანგარიში არ არის ერთჯერადი

თემის განვითარების და მის სამართლებრივი მუშაობის უზრუნველყოფის მიზანით მიმღები მოწოდების მქონე უბრალი დოკუ-
მენტის გადაღების დროის განვითარების მიზანით მიმღები მოწოდების მქონე უბრალი დოკუ-

ლი. იეკლი ისტურებით ამ განვითარების დროის შემთხვევაში სახელმწიფო მომავალში დინარე, სახელმწიფო მომავალში სკოლისათვის ახალი შენობის გამოყოფაზე უნდა იზრუნოს, ხოლო ამ სახლს ისეთი მფლობელი მოუქმებნოს, რომელიც მოუვლის და ღირსეულად უპატრონებს მას. ოღონდ იმ პირბით, რომ ამ ულამაზესი ნაგებობის, როგორც საქართველოს არქიტექტურული ძეგლის ნახვა-დათვალიერება საზოგადოებისთვისაც იყოს შესაძლებელი. ცნობილია, თუ რა მნიშვნელოვანი ეკონომიკური შემოსავალი მოაქვს კულტურულ ტურიზმს. ევროპის ბევრ ქვეყანაში წარმატებით ფუნქციონირებს მოდერნის შენობების დასახლების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ნიმუშია. იმის გამო, რომ როგორც სახელმწიფო აღნესებულება, წლების განმავლობაში დაცული იყო თვითნებური ვართომასტებიანი რემონტებისა და გადაკეთებებისაგან, ანუ ყოველივე იმისაგან, რაც ასე ჩვეულებრივია იმ საცხოვრებელ სახლებში, სა-ჯავ ერთი ოჯახის მაგიერ დღეს რამდენიმე ათეული ადამიანი ცხოვრობს ამ სახლმა თავისი იერსახის მნიშვნელოვანი ნაწილი თითქმის უდანასარგოდ შეინარჩუნა. განსაკუთრებულ აღმანიშნავა შენობის ეზოს

ით აღსახობავა ძებობის ეზოს
სხარეს მთავავებული, მოდერნული
გეკორით შესრულებული ხის ტრა-
დიციული აინტებით შემკული უკანა
ფასადები, რაც ზოგადად ინტერნა-
ციონალური ხასიათის მოდერნში
ქართული შტრიხის არსებობას
დასტურებს. სამწუხაროდ, შენობა
უკვე დიდი ხანია მძიმე ავარიულ
დეგომარეობაშია. მთავარი მიზეზი
ანდაზმულობა და მოუნესრიგებე-
ლი მინისქვეშა საკანალიზაციო სის-
ტემაა. ამას თან დაერთო მისი ტექ-
ნიკური მდგომერეობისადმი
სისტრაობაშია ხანგრძლივი თრო-

აფიქრებელია, რა ს

რობით მიმდინარეობდა ჭეშმარი-
ტად შემოქმედებითი პროცესი. მა-
სინ თბილისი და საქართველოს სხვა
პატარა ქალაქებიც ღირსეულად
უსამდნენ ფეხს ევროპას, არსებულ
საერთაშორისო ნორმებსა და
მოთხოვნებს. ყოველივე ამის ამსახ-
ველი არქიტექტურა ამჟამადაც
ჩენენ გვერდითაა, აქვეა, ჯერ კიდევ
ცოცხალი და მშვენიერი. ამიტომ,
იქამდე, ვიდრე ჯერ კიდევ გაგვაჩნია
ცუდად თუ კარგად შემონახული ეს
შესანიშნავი ნიმუშები, ტრადიციე-
ბის დავიწყება შეუძლებელია. მას
მხოლოდ დაანახვა, შესწავლა, გათვა-
ლისწინება და განვითარება სჭირდე-
ბა.

ମୁଖ୍ୟେଦାବାଦ ମିଳିବା, ରନ୍ଧ ସାଫ୍ଟକୋନ୍ଟା
ସାବ୍ରଲମ୍ବିତ ଦେଗଲତା ଓ ଉପରୀଶାତବୀରେ
ସାକ୍ଷାତ୍କାର ହିଂଜେବୋନା, ବିଜେନ୍ ଶୁଭେଶ୍ୱାର
ଲିକ୍ରିପ୍ଟରରୀଲିସ ସାମିକ୍ଷାଲାକ୍ଷ୍ମୀ ଅର୍କ୍‌ଟିକ୍‌ପ୍ରିକ୍ୟୁ-
ରାବ୍ ସାତାନାନ୍ଦନା ଏବଂ ଆତ୍ମାଶେଷଦା. ଏହି ମିଳି-
ମାରିତବୀଟ ଡାକ୍ରିକ୍ୟୁର୍ ଓ ଅନ୍ତରେ ମଦଶକ୍ତି-
ବିଦି ମତ୍ତାରି ଗାମନପ୍ରଦିଲ୍ଲେବା, ରିଲ୍ ଗା-
ମିଲ୍ ବିଜେନ୍ ପାଲାଦିଶ୍ଵର ଦେଶରେ ଅନ୍ତର୍ଦୀପି

იათი აქენების დროს კურო-
ტანდარტებს აკმაყოფილებდ-
ლა კი მხოლოდ პროფესიული
თ შეკეთებას და რეკონსტ-
რაციას საჭიროებენ და არა ნერე-
ა განადგურებას. ცნობილია,
ოლოდგ მუდმივმა ზრუნვამ შე-
ადა კაცობრიობას თავისი კულ-
ტურული განაკვეთის მიერ და არ
შეუძლია თავისი შენობის,
ს მოვლა, მაგრამ ისიც ცხა-
ომ თუ შეინარჩუნებს და არ
ნებს, ხვალ ეს სახლი თავად
ის თავის თავს და მეპატრო-
ევროპისაკენ აქტიურად მი-
ლებს ნამდვილად გვმართებს
დიდარი გამოყდილების გაზი-
ეკონომიკური აღმავლობისა
დლავრებული კერძო კაპიტა-
ტურების საფრთხისაგან მათ
და დაიცვეს თავი და ხარი-
ორების ინტერესები ეფექ-
ტურად მიმართეს სიძველეთა დაც-
ულობით სინრთა ამ კო-

ბერვალს თბილისში, საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელმძიმეოს ეროვნულ ბიბლიოთეკაში, საქართველოს მოდერნის დაცვის ჯგუფის თაოსნობით გაიხსნა ფოტოგამოფენა „მოდერნი თბილისში“. დაიბეჭდა გამოფენის ამსახველი ქართულ-ინგლისურენოვანი ფერადი კატალოგი და პლაკატი. ჩვენი კულტურის ეს უცნობი ნაწილი სავსებით იმსახურებს თავის ადგილს საქართველოს არქიტექტურის ისტორიაში და სასიხარულო, რომ მათი გავრცელებიდან ერთი საუკუნის შემდეგ მაინც მოგვეცა საშუალება მოდერნის არქიტექტურა ფართოდ წარვედგინა საზოგადოებისათვის. მოდერნის ნიმუშები დღეს დაცვასა და გადარჩენას საჭიროებს. ბევრ შენობას სრული განადგურება, ან უარესი - უკვალიდ გაქრობა ელის. სამწევაროდ, ყოველივე ამის მიზეზი როგორც საზოგადოების, ამასთანავე, ხშირად სპეციალისტების გაუთვითცნობიერებლობა. საბჭოთა რეჟიმი მოდერნს ბურუჟაზიულ, დეკოდენტურ კულტურად თვლილ, ამიტომ ეს სტილი სათანადო არ შეისწავლებოდა და შესაბამისად არ ხორციელდებოდა დაცვითი ღონისძიებები. ამის გამო ბევრი კარგი ნიმუში დავკარგეთ, ძალიან ბევრმა განიცადა საგრძნობი გადაკეთება. სტილითავისის ხანმოკლე სიცოცხლით, მაგრამ ამასთანავე არნახული პოპულარობით, დღეს ხელოვნების ისტორიაში უნიკალურ მოვლენად არის აღიარებული. მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში ფუნქციონირებს მოდერნის მუდმივმოქმედი გალერეები და მუზეუმები, მის შესწავლას სისტემატიურად ეძღვნება სამეცნიერო ღონისძიებები, იბეჭდება უამრავი ლიტერატურა და კატალოგი. და თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ მოდერნის ნიმუშებით სიამაყის უფლება დღეს თავად ევროპაშიც კი მხოლოდ რამდენიმე ქვეყანას თუ აქვს, სრულიად ნათელი გახდება ჩვენი დაუდევრობით გამოწვეული დანაკარგის სიმძიმე. ამიტომ, ვისაც კარგად მოგვეხსნება ამ შენობების ფასი და მნიშვნელობა ქართული კულტურისათვის, ვალდებული გართ სხვებსაც გადავდოთ ჩვენი აღტაცება, სხვებსაც დავანახოთ ეს სილამაზე. გადიდებული ფოტოები ახლოს მივუტანოთ და დავანარნებულოთ, რომ ეს მშენებერება უნდა შევინარჩუნოთ, მასზე მუდმივად უნდა ვიზრუნოთ.

ბობა საქართველოში ჩვენი კულტურისა და ისტორიის მიმართებით უდიდეს მნიშვნელობას იძენს. მო-დერნის მემკვიდრეობა საქართველოში დაცვასა და გადარჩენას საჭიროებს. ქალაქის მერიამ და სხვა შესაბამისმა სამსახურებმა, მოდერნის შენობების მფლობელებმა და მობინადრეებმა ბოლოს და ბოლოს უნდა გააცნობიერონ ამ ძეგლების დიდი მნიშვნელობა და ღირებულება ჩვენს კულტურულ მემკვიდრეობაში, ღირსეულად და ყურადღებით მოეკიდონ მათ მოვლასა და თავდაპირველი სახით შენარჩუნებას.

საქართველოს მოდერნის დაცვის ჯგუფის მიზანია საქართველოში მო-დერნის სრული გამოვლენა და შესწავლა, აგრეთვე მისი ფართო პოპულარიზაცია, დაცვისა და გადარჩენის ქმედითი ღონისძიებების გატარება. რადგან გამოფენის ორგანიზების მიზანი არ იყო მოდერნის დაცვა, არა მართვა და გადარჩენა.

ევროპაში გატანით საერთაშორისო
სპეციალისტებს და ფართო საზოგა-
დოებას წარვუდებით ჩვენი კულტუ-
რის ერთ-ერთ უცნობ წარმატებას და
გაცნობდებთ, რომ მსოფლიოში მო-
დერნის გავრცელების დღემდე ცნო-
ბილი საზღვრები შესაცვლელია - ის
საქართველოსაც მოიცავს. ჩვენი
სამშობლო ევროპაში პირველად
წარსდგება თავისი ჭეშმარიტად ევ-
როპული არქიტექტურული მემკვიდ-
რეობით, რაც კიდევ უფრო მრავალ-
ფეროვანსა და ღირებულს გახდის
საქართველოს კულტურასა და ის-
ტორიას, გაგვიადვილებს საერთო
ევროპულ სახლში ინტეგრაციასა და
დამკვიდრებას, უზრუნველყოფს
სრულყოფილ კულტურულ ურთიერ-
თგაებასა და ურთიერთთანამშ-
რომლობას, შესაძლებლობას მოგვ-
ცემს ძვირადღირებული სარესტავ-
რაციო სამუშაოებისათვის სპონსო-
რები და დონორი ორგანიზაციები
მოვიძიოთ. ვფიქრობთ, ეს საკითხი
ინტერიერის მოსახულობა არ უნდა იყოს